

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVIII, broj 50

13. prosinca 2018.

cijena 200 Ft

Foto: HINA

4. – 5. stranica

Viktor Orbán u jednodnevnom službenom posjetu Republici Hrvatskoj

Hrvatski dan u Lotaru

7. stranica

„HOŠIG traži zvijezdu“

10. stranica

Dan Katarine Zrinske u Serdahelu

14. stranica

Komentar

Zlatna lopta – najljepši dar za Božić

Kapetan hrvatske nogometne reprezentacije Luka Modrić, nogometaš madridskog Reala, veličanstvenu je nogometnu sezonu okrunio najprestižnijim priznanjem. U izboru uglednoga francuskog magazina France Football, 3. prosinca dodijeljena mu je „Zlatna lopta“ za najboljeg nogometaša godine. Najljepši je to dar u vrijeme došašća, za blagdan Božića, ne samo za Luku Modrića nego i za sve Hrvate diljem svijeta, pa i za Hrvate u Mađarskoj, koji sve nas ispunjava ponosom.

Modrić je glasovanjem novinara pobijedio sa 753 boda, uvjerljivo ispred Portugalca Cristiana RONALDA i Francuza Antoinea Griezmana. Modriću je to četvrto veliko priznanje ove godine. Dobio je nagradu za najboljeg igrača svjetskog prvenstva u Rusiji, proglašen je najboljim igračem Europe u izboru Europske nogometne federacije (UEFA-e), te najboljim igračem svijeta u izboru Međunarodne nogometne federacije (FIFA-e). Prvi je u povijesti koji je sva tri priznanja dobio iste godine.

„Kao dijete sam sanjao da ću igrati za veliki klub i osvajati trofeje, a Zlatna lopta je bila više od dječaćkoga sna“, reče uz ostalo Modrić na svečanosti u Parizu.

Dodajmo da je ukupno bilo 30 kandidata za Zlatnu loptu, a osim Modrića za nagradu su konkurirali i hrvatski nogometaši Ivan Rakitić (Barcelona) koji je završio na 19. i Mario Mandžukić (Juventus) na 25. mjestu. Prije Modrića hrvatski nogometaš najbliži Zlatnoj lopti bio je Davor Šuker koji je 1998. godine završio na 2. mjestu iza Zinedina Zidana.

Podsjetimo da je Zlatnu loptu 1967. godine dobio do sada jedini mađarski nogometaš, bivši član Ferencvarosa i mađarske reprezentacije Florijan Albert, rodnom Santovac, po majci Mandi Jelić podrijetlom šokački Hrvat. Tek sada shvaćamo koliko je velika stvar ne samo za jednu državu, ne samo za jedan narod nego i za jedno malo naselje poput Santova koje se može podičiti jedinom dobitnikom Zlatne lopte u Mađarskoj, nogometašem koji se i danas spominje s najvećim imenima svjetskog nogometa. Njegovi su se Santovci odužili s najljepšim darom, poprsjem koje je 2017. godine povodom 50. godišnjice dodjele najprestižnije nogometne nagrade postavljeno na središnjemu seoskom trgu, međudobno nazvanom po njemu. Hvala, Luka, hvala, Florijane! Ponosimo se vama i vašim uspjesima. S. B.

Glasnikov tjedan

i s predsjednikom Hrvatskog sabora Gordanom Jandrokovićem i predsjedni-

com Republike Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović. Tijekom jednodnevnog posjeta održao je važne bilateralne razgovore s najvišim predstavnicima hrvatskih zakonodavnih i izvršnih vlasti, a sve to na marginama sastanka na vrhu Srednjoeuropske inicijative. U izaslanstvu premijera Orbána bio je i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. Na sva tri susreta, kako donose agencijske vijesti i priopćenja,

dotaklo se i pitanje položaja Hrvata u Mađarskoj, odnosno Mađara u Hrvatskoj. Tako je predsjednik hrvatske vlade kazao da je s mađarskim premijerom razgovarao i o odnosima dviju nacionalnih manjina, hrvatske u Mađarskoj i mađarske u Hrvatskoj. Plenković je kazao da u Mađarskoj živi 50 000 Hrvata, a da oko 14 000 Mađara živi u Hrvatskoj. „Bilateralni dijalog koji kroz odgovarajuće komisije koje vodimo o njihovi-

vim pravima jako je dobar, i mislimo da i jedna i druga zemlja svojim mjerama u svakom pogledu nastoji olakšati položaj manjina, poštujući njihova prava te poboljšati njihove projekte i sve ono što im omogućuje očuvati njihov identitet“, poručio je Plenković. U izjavi za tisak nakon sastanka s Plenkovićem Orbán je rekao, „čini se da i manjine uživaju“. „Mađari u Hrvatskoj o sadašnjoj hrvatskoj vladi govore s velikim poštovanjem, a jednako tako se i Hrvati u Mađarskoj ne sjećaju sličnog razdoblja kada su uživali tako veliku podršku mađarske vlade“, kazao je.

U priopćenju Hrvatskoga sabora stoji

kako je na sastanku potvrđeno da su bilateralni odnosi Hrvatske i Mađarske tradicionalno vrlo dobri i prijateljski te da je novi zamah ostvaren u parlamentarnoj suradnji – od razmjene posjeta na svim razinama, zajedničkog posjeta predsjednika dvaju parlamenata hrvatskoj manjini u Pečuhu i mađarskoj manjini u Osijeku. U priopćenju Ureda predsjednice pak stoji da su se sugovornici složili kako su manjine važna poveznica između naše dvije države te je izraženo obostrano zadovoljstvo njihovim položajem. Predsjednica Grabar-Kitarović naglasila je potrebu izjednačavanja prava manjina u smislu davanja prava glasa predstavniku hrvatske manjine u Parlamentu Mađarske, kako je to učinila Hrvatska za nacionalne manjine u Saboru.

Branka Pavić Blažetin

„Predsjednica Grabar-Kitarović naglasila je potrebu izjednačavanja prava manjina u smislu davanja prava glasa predstavniku hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu, kako je to učinila Hrvatska za nacionalne manjine u Saboru.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija; radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati. Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Fejsbukovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia

„Jezična baština hrvatskih autohtonih zajednica srednje i jugoistočne Europe“

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, 23. studenog održan je 24. Forum hrvatskih manjina na temu „Jezična baština hrvatskih autohtonih zajednica srednje i jugoistočne Europe“. Ovogodišnjim se Forumom željelo problematizirati globalizaciju i njezin utjecaj na hrvatski jezik i dijalekt Hrvata u iseljeništvu.

Dvadeset četiri godine zaredom Forum HMI obrađuje pitanja vezana uz život i djelovanje hrvatskih manjinskih zajednica u Austriji, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji. To je prilika da predstavnici manjina prikažu ono što je njima važno u zajedničkoj razmjeni mišljenja i iskustava, a jezik je jedno od najvažnijih pitanja jer u njemu leži naša samobitnost, izjavio je ravnatelj HMI-a Mijo Marić.

Na Forumu su bili Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao izaslanik Predsjednice Republike Hrvatske, i Zdravka Bušić, državna tajnica u Ministarstvu vanjskih poslova, kao izaslanica Predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

„Zahvaljujući iskrenoj ljubavi prema svojim hrvatskim korijenima, stoljećima ste uspješno očuvali i razvijali svoju hrvatsku svijest i hrvatski identitet u novim domovinama, u čemu su vam posebno važan oslonac zasigurno bili bogata baština i naš divan hrvatski jezik“, istaknuo je u svom obraćanju državni tajnik Milas, te podsjetio na vladinu prošlogodišnju odluku kojom je osnovano Vijeće za učenje i podučavanje hrvatskoga jezika, čime se nastoji razviti strategija očuvanja hrvatskoga jezika i samobitnosti, te povećati proračun za potporu programima i projektima hrvatskih manjina, kako bi ih potaknuli na učenje jezika i političko djelovanje za ostvarenje prava na učenje hrvatskoga jezika u školama

Hrvatske su se manjine uspjele očuvati u seoskim zajednica-

Dužnosnici hrvatske vlade i predavači

ma, a kako propadaju te seoske zajednice, i ljudi se sele sa sela u gradove, njihova samobitnost i jezik postaju jednako ugroženi. Razmjena iskustava iz različitih zemalja pokušala je ponuditi načine za očuvanje mjesnoga govora i samobitnosti. Svaka manjinska zajednica ima svoje specifične probleme, to su kadšto politički, ali najčešće kulturni problemi, rekao je voditelj Odjela za hrvatske manjine u HMI Marin Knezović.

Na Forumu su održana ova predavanja: „Škola hrvatskog jezika u Boki Kotorskoj“ (Ljerka Sindik); „Jezična baština hrvatskih autohtonih zajednica srednje i jugoistočne Europe“ (Ivan Guggan); „Jezična baština moliških Hrvata“ (Antonio Sammartino); „Jezik karaševskih Hrvata“ (Ana Filca, Maria Vlasici); „Dijalektalni govor u raljama jezika“ (Zlatko Romić); „Jezik i identitet“ (Zvonko Deković); „Kratki osvrt na hrvatske dijalekte grada Bara i okolice“ (Vladimir Marvučić); „Ikavica – govor Hrvata iz Podunavlja“ (Mata Matarić); „Hrvatski idiomi u autohtonim zajednicama u kontekstu očuvanja nacionalnoga identiteta manjine“ (Sanja Vulić); „Hrvatski jezik u temeljima hrvatskog identiteta“ (Katica Špiranec) i drugi. Zanimljivo izlaganje o jezičnoj baštini i perspektivama njegovanja hrvatskoga jezika u Srbiji i Vojvodini održala je Katarina Čeliković iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Forum je završen usvajanjem zaključaka.

Pripremila: *Branka Pavić Blažetin*

Izvor: HMI

ZAGREB

U organizaciji Mađarskog instituta u Zagrebu i Hrvatskog instituta za povijest, 22. studenoga u Zagrebu je održan međunarodni znanstveni skup „Hrvatsko-ugarska nagodba: nastanak, provedba, posljedice“, organiziran povodom 150. obljetnice Hrvatsko-ugarske nagodbe.

Skup je održan uz financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, Ministarstva za vanjsku trgovinu i vanjske poslove Mađarske, Veleposlanstva Mađarske u Zagrebu i Instituta za povijest Mađarske akademije znanosti.

Izlaganja je održalo četrnaest predavača iz Hrvatske i Mađarske, sedam iz Hrvatske i sedam iz Mađarske

Iz Mađarske je *Imre Röss* (Institut za povijest Mađarske akademije znanosti, Budimpešta) govorio na temu: Mogućnosti i ograničenja pri provedbi hrvatskih interesa u sustavu Nagodbe; *Róbert Hermann* (Vojnopovijesni institut i muzej, Budimpešta): Od državno-pravne borbe do vojnog sukoba 1848. – 1849.; *Ladislav Heka* (Sveučilište u Segedinu): Hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ministar i Ugarska (Zajednička) vlada; *Ádám Schwarczwölder*, znanstveni asistent (Institut za povijest Veritas, Budimpešta): „U povjerljive političke svrhe“. An-drássyjeva vlada, Levin Rauch i slučaj 121 tisuće forinta; *András Cie-*

ger (Institut za povijest Mađarske akademije znanosti, Budimpešta): Prikaz hrvatsko-mađarske državne zajednice u ugarskoj javnosti nakon 1868. godine; *Dinko Šokčević* (Institut za povijest Mađarske akademije znanosti, Budimpešta): Protivnik Hrvatsko-ugarske nagodbe Frigyes Pesty; *Mariann Nagy* (Sveučilište Reformirane crkve „Gáspár Károli“, Budimpešta): Uspjeh ili neuspjeh? Gospodarska situacija Hrvatske i Slavonije u Habsburškom Carstvu 1868. – 1914.

Iz Hrvatske: *Željko Holjevac* (Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet): Dvije nagodbe – Austro-ugarska i Hrvatsko-ugarska – u vremenu i prostoru; *Stjepan Matković* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Hrvatsko-ugarska nagodba u očima hrvatskih političkih stranaka; *Arijana Kolak Bošnjak* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Od predožujskih zahtjeva do Hrvatsko-ugarske nagodbe: djelovanje mađarona i unionista od 1841. do 1868. godine; *Vlasta Švogor* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Iza kulisa politike: Ignjat Brlić i Hrvatsko-ugarska nagodba; *Jasna Turkalj* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Hrvatsko-ugarska nagodba u karikaturama pravaškoga lista Bič; *Zdravka Zlodi* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Percepcija Hrvatsko-ugarske nagodbe iz 1868. u kontekstu panslavenske ideje; *Branko Ostajmer* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb): Hrvatsko-ugarska nagodba u ideologiji Narodne stranke (1883. – 1903.)

Viktor Orbán u jednodnevnom službenom posjetu Republici Hrvatskoj

U službenom posjetu Republici Hrvatskoj 3. prosinca, na poziv predsjednika vlade Andreja Plenkovića, boravio je mađarski premijer Viktor Orbán. On je nakon sedam i pol godina službeno posjetio Hrvatsku, a hrvatski predsjednik vlade zadnji put bio je službeno u Mađarskoj prije šest godina. Predugo je to vrijeme za dvije susjedne i prijateljske zemlje koje ističu dobrosusjedske odnose i pozivaju se na osamstoletno političko i državno zajedništvo. Nakon sastanka u izjavi za tisak dvojica premijera rekoše da jedino pitanje koje opterećuje odnose između dviju zemalja jest problem upravljanja Inom u kojoj je jedan od suvlasnika mađarski Mol, dodajući da je u slučaju prodaje Molova udjela Hrvatskoj ključno postići dogovor o cijeni.

Dvojica premijera sastala su se uoči početka dvodnevnog sastanka na vrhu Srednjoeuropske inicijative (SEI), a tijekom susreta razgovarali su o brojnim pitanjima naglašujući da je ovo prilika jačanja bilateralnih odnosa opterećenih nesuglasicama oko upravljanja najvećom hrvatskom naftnom kompanijom. I s mađarske i s hrvatske strane postoji dobra volja rješavanja spomenutoga problema kako se ne bi opterećivali odnosi na drugim područjima.

Hrvatska je spremna otkupiti Inine dionice od Mola, na strani Hrvatske angažirana je država, a na strani Mađarske privatna kompanija, treba postići dogovor o onome što se zove cijena, rekao je Plenković.

Orbán je naglasio da njegov posjet ima za cilj promjenu ove neprirodne situacije, i vraćanje međusobnih odnosa u normalni kolosijek jer ga „sadašnje stanje čini nesretnim“.

Orbán je naglasio da njegov posjet ima za cilj promjenu ove neprirodne situacije, i vraćanje međusobnih odnosa u normalni kolosijek jer ga „sadašnje stanje čini nesretnim“.

Viktor Orbán i Andrej Plenković

Iz izjava dvojice premijera razvidno je da dvije zemlje žele jaku Europu uz jačanje međusobne suradnje europskih naroda. Hrvatska i mađarska suradnja na polju gospodarstva dobra je, uz rast trgovinske razmjene i rast mađarskih ulaganja, te povećan broj turista iz Mađarske. Dotakli su se i pitanja manjina. Viktor Orbán je kazao „čini da i manjine uživaju“, te dodao da Mađari u Hrvatskoj o sadašnjoj hrvatskoj vladi govore s velikim poštovanjem, a jednako tako i Hrvati u Mađarskoj ne sjećaju se sličnog razdoblja kada su uživali tako veliku podršku mađarske vlade.

Premda stvari izgledaju dobro, imamo određenu gorčinu u ustima, reče Orbán, te je dodao da obzor naših odnosa nije potpuno bez oblaka. Vjerojatno vam je poznat osjećaj kako zdrav

organizam reagira kad se trn zabije pod nokat. To nije velika stvar, ali utječe na raspoloženje čovjeka, kazao je, i dodao da je to situacija s kojom smo sada suočeni. „Moramo izvući taj trn ispod nokta i bit će sve u redu“, zaključio je.

Odgovarajući na novinarsko pitanje kako gleda na otvoreni problem INA – MOL u odnosima dviju zemalja, Orbán je kazao da Mađarska na to gleda kao na pitanje između dviju kompanija.

„Odluke se trebaju donositi na razini kompanije. Ako Hrvati i Mađari ne mogu surađivati u jednoj kompaniji, onda to ne trebaju činiti, onda trebaju ići odvojenim putem ako ne ide zajedno“, kazao je, te dodao da u ovome

Na Trgu sv. Marka

konkretnom slučaju to znači da bi Hrvatska trebala otkupiti udio u Ini. To je savjet koji mi možemo dati", zaključio je Orbán.

Na novinarsko pitanje kako vide rješavanje pitanja odbijanja Budimpešte da izruči predsjednika MOL-a Zsolta Hernadija za kojim je Hrvatska raspisala tjeralicu po tužbi da je bivšem HDZ-ovu premijeru Ivi Sanaderu dao mito kako bi ovaj prepustio upravljačka prava u Ini Mađarima, obojica premijera rekoše da je riječ o pravosudnom pitanju.

Andrej Plenković je kazao da se razgovaralo o prometnoj suradnji, suradnji na razvoju LNG terminala na Krku, te o europskim temama, ponajprije o želji Hrvatske da uđe u šengenski prostor, te dodao da je

Foto HINA

Zajednička konferencija za tisak dvojice premijera

Kolinda Grabar-Kitarović i Viktor Orbán

siguran da ćemo u tome imati podršku Mađarske, s čime se složio i Orbán govoreći da će nam biti drago ako Hrvatska što skorije postane članicom šengenske zone, što će također ojačati važnost Europe.

Glede mogućega mađarskog sudjelovanja u projektu LNG-a na Krku, Orbán reče da je to ponajprije pitanje cijene plina. Kazao je da Mađarska trenutno najjeftiniji plin nabavlja iz Rusije. Na drugom je mjestu plin iz Rumunjske za koji se trenutno gradi interkonekcija, na trećem je mjestu dobava plina iz Slovačke, a Hrvatska je tek na četvrtome mjestu, ali ako možemo usuglasiti poslovni model, moći ćemo surađivati, rekao je Orbán.

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila je predsjednika vlade Mađarske Viktora Orbána u Uredu predsjednice na Pantovčaku.

Istoga dana mađarskog je premijera primio predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković. Oni su potvrdili da su bilateralni odnosi Hrvatske i Mađarske tradicionalno vrlo dobri i prijateljski te vrlo razvijeni na brojnim područjima, poput kulture, manjina, unutarnjih poslova, obrane, prometa, gospodarstva i energetike, kaže se u priopćenju iz Sabora objavljenom nakon njihova sastanka.

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović također je primila predsjednika vlade Mađarske Viktora Orbána. Predsjednica Grabar-Kitarović naglasila je da se vrlo dobri bilateralni odnosi između Hrvatske i Mađarske temelje na dugotrajnim političkim, gospodarskim i kulturnim vezama, ističući da pojedina otvorena pitanja ne bi smjela ograničavati našu suradnju. U tom je smislu izražen interes za daljnje jačanje dobrosusjedske suradnje u mnogim područjima od zajedničkog interesa, s posebnim naglaskom na unapređenje gospodarske i infrastrukturne suradnje, posebice imajući u vidu i projekte Inicijative triju mora.

Sugovornici su se složili da su manjine važna poveznica između naše dvije države te je izraženo obostrano zadovoljstvo njihovim položajem. Predsjednica Grabar-Kitarović naglasila je potrebu izjednačavanja prava manjina u smislu davanja prava glasa predstavniku hrvatske manjine u Parlamentu Mađarske, kako je to učinila Hrvatska za nacionalne manjine u Saboru.

Predsjednica Grabar-Kitarović i premijer Orbán razgovarali su i o jugoistočnoj Europi, potvrđujući još jednom naše zajedničko nastojanje za što bržim ulaskom država kandidatkinja u EU i NATO, za one koje to žele, stoji u priopćenju Ureda predsjednice.

Branka Pavić Blažetin

Viktor Orbán i Gordan Jandroković

Martinje u Santovu

U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, 15. studenog obilježen je već redoviti spomendan biskupa svetog Martina. Kao i svake godine, učenici, nastavnici i njihovi roditelji, bake, djedovi okupili su se u župnoj crkvi na dvojezičnome misnom slavlju koje je predvodio santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar kalačko-kečkemske nadbiskupije za narodnosti, a s njime suslužio velečasni Jenő Varga iz Subotice.

U svojoj prigodnoj propovijedi santovački župnik Imre Polyák prisjetio se života i djela biskupa Martina. Kako uz ostalo reče, katolički svetac, sin rimskog tribuna, rođen je 316. godine u nekadašnjoj Savariji, današnjem Sambotelu, biskup grada Tura u Francuskoj. Uvijek je bio blizu siromašnima, i progonjenima. Zaštitnik je Francuske, vinara, vinogradara, vojnika, konjanika, izliječenih alkoholičara, uzgajivača konja i gusaka, Švicarske papinske garde, te mnogih mjesta u Europi i svijetu. Dodajmo da se taj dan i u nas Hrvata u Mađarskoj slavi kao Martinje: a u skladu s običajima i tradicijom, peče se guska, i krsti mlado vino.

Misno je slavlje uljepšano dvojezičnim pjevanjem koje je predvodio župni kantor Zsolt Sirok, te čitanjem i dvojezičnom molitvom vjernika santovačkih učenika.

Nakon mise i završne pjesme „Čuj nas, majko, nado naša“, 150-ak sudionika u svečanoj povorci s lampionima uputilo se kroza središnje ulice naselja do doma kulture gdje su svi oni pogošćeni toplim čajem i zamašćenim kruhom što su im pripremili članovi santovačkoga kluba umirovljenika i drugih pojedinaca.

S. B.

GARA

„Faljen Isus, gazdarice, čestitam Vam Materice. Ja sam došo priko mora, da mi date malo ora!“ Tamošnja Hrvatska samouprava, već po običaju, treće nedjelje došašća, 16. prosinca, proslavit će Materice i Oce, blagdan bunjevačkih majka i očeva. Program će se održati u mjesnom domu kulture s početkom u 14 sati. Uz čestitke za Materice garskih učenika, u programu će nastupiti Hrvatska izvorna grupa iz Budimpešte, tukuljski Orkestar „Ledina“, garski dječji KUD „Leptir“. Poslije programa je zajednička večera i druženje sudionika. Priredba će se ostvariti s potporom Fonda Ministarstva ljudskih resursa. Dan prije, 15. prosinca, Hrvatska samouprava poziva na paljenje treće adventske svijeće, s početkom u 16 sati kod adventskog vijenca pokraj crkve.

KALAČA

Tamošnja Hrvatska samouprava 27. studenog organizirala je javnu tribinu koja je održana u klupskim prostorijama u Hunyadijevoj 82. Predsjednik Ladislav Sabo izvijestio je nazočne o radu samouprave u 2018. godini, te o planovima nadolazećih mjeseci u 2019. godini. Plesačnica Plesnoga kruga „Veseli Raci“, pokladno prelo „Lakomac“, Spomendan biskupa Ivana Antunovića, izlet u Hrvatsku, posjet Đakovu i Vukovaru, samo su neki od programa koje su organizirali tijekom godine. Pri tome je istaknuo dobru suradnju s hrvatskim samoupravama u Bačko-kiškunskoj županiji, te s Hrvatima u Andzabegu, Erčinu i Tukulji. Kako je uz ostalo najavio Ladislav Sabo, tijekom došašća sudjelovat će u gradskome programu adventskog paljenja svijeće koje se priređuje u organizaciji kalačkoga Kulturnog središta i knjižnice. Naime, treće nedjelje došašća, 16. prosinca, u okviru gradske svečanosti paljenja treće adventske svijeće na kalačkoj šetnici u središtu grada, s početkom u 16.30 s njemačkom i romskom samoupravom suorganizirat će narodnosni dan. Nakon prigodne svečanosti, s početkom u 17.15 priredit će kušanje narodnosnih domaćih jela, a od 17.30 u programu nastupaju domaći Pjevački zbor „Ružice“ i gostujući Ansambl „Vujičić“. Dana 21. prosinca priredit će Racki Božić uz obnavljanje pučkih običaja, čime će završiti ovu godinu. Prvi program iduće godine bit će uobičajeni „Lakomac“ koji će se prirediti 23. veljače.

LOTAR

Hrvatska samouprava toga sela 18. studenoga priredila je redoviti Hrvatski dan u mjesnom domu kulture. Kulturni je program u 16 sati otvorio pečuški Orkestar Vizin. U programu su sudjelovali i plesačice Kulturno-umjetničkog društva „Marica“, što ih je pripremila Ramona Štivić. „Maričini“ su oduševili lotarsku publiku s koreografijom iz Slavonije i novom bunjevačkom koreografijom, koja je prije dva

tjedna pokazana prvi put te u Lotaru drugi put. U kulturnom dijelu programa mogli smo vidjeti i čiti šokačke plesove i pjesme u izvedbi birjanske plesne skupine, pod vodstvom Mirjane Murinji. Na kraju programa slijedio je prijam gostiju te plesačnica s Orkestrom Vizin. Preostali Hrvati i Hrvatice u naselju i svi zainteresirani mogli su se dobro osjećati, biti u hrvatskoj zajednici. (RMN)

Ponovno se uspostavlja redovita željeznička linija Osijek – Pečuh

Kako donosi HINA, u sklopu obilježavanja Dana grada Osijeka, 2. prosinca, nakon četiri godine, organizirana je promidžbena vožnja vlakom od Osijeka do Pečuha, a najavljena je i ponovna uspostava redovite putničke crte između tih gradova od 9. prosinca. Na tu vožnju vlaka krenulo je iz Osijeka 140-ak putnika, među kojima i gradonačelnici dvaju prijateljskih gradova, Osijeka i Pečuha, Ivica Vrkić i Zsolt Páva. Osječki gradonačelnik Ivan Vrkić izrazio je zadovoljstvo ponovnom uspostavom putničkog prometa između dvaju gradova prijatelja, čime, rekao je, pokazuju da im je stalo do prijateljstva i međusobnih odnosa. Osječko-baranjski župan Ivan Anušić istaknuo je da je povezivanje Osijeka i Pečuha te Osječko-baranjske županije i mađarske Baranjske županije iznimno bitno, posebice za stanovnike Hrvatske i Mađarske. Ocijenio je da je hrvatsko-mađarska suradnja na gospodarskom, prometnom, znanstvenom i svakom drugom polju neupitna i mora se nastaviti. Podsjetio je da će nakon ponovnog povezivanja željeznicom uskoro biti završena poveznica

dviju država međunarodnim prometnim 5C koridorom. Ponovnu uspostavu željezničke linije Osijek – Pečuh pozdravio je i generalni konzul Hrvatske u Mađarskoj Drago Horvat, ocjenjujući da je to važan događaj za hrvatsku manjinu u Mađarskoj i mađarsku manjinu u Hrvatskoj. Prije 148 godina Osijek i Pečuh su prvi put povezani željeznicom preko Belog Manastira i Viljana (20. prosinca 1870.). Bila je to ujedno prva željeznička pruga u Slavoniji i Baranji, te druga u Hrvatskoj. Ponovno uspostavljanje željezničke veze između dva prijateljska grada postignuće je suradnje dviju gradskih uprava. (BPB)

Foto: MTT

Dani Augusta Šenoae

FOTO: FACEBOOK / KUĆA ŠENOAE

U organizaciji Kuće Šenoa, od 14. studenoga do 13. prosinca održan je niz priredaba pod nazivom Dani Augusta Šenoae. Središnji dio ovogodišnje manifestacije održane povodom 180. rođendana jednog od najvećih hrvatskih književnika, Augusta Šenoae, bila je Izložba silueta i crteža Augusta Šenoae. I dok Prag ima Ulicu Augusta Šenoae, Pečuh u kojem je mladi Šenoa proveo godinu dana školujući se, već trideset i pet godina ima Hrvatski klub Augusta Šenoae u neposrednoj blizini pečuške katedrale u Ulici Tamása Eszea na broju 3. Na otvaranju spomenute izložbe u Kući Šenoa boravili su i voditelj spomenutoga kluba Mišo Šarošac i nekadašnji voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae Mišo Hepp.

Na izložbi su posjetitelji mogli upoznati malo poznatu nadarenost svestranoga književnika te razgledati njegove izvorne radove koje je kao dječak u dobi od 11. do 15. godine stvarao, a obitelj sve ove godine brižno sačuvala.

Uza spomenuto, Dani Augusta Šenoae 2018. u sklopu svojega programa nudili su mnogo zanimljivih predavanja, gostovanja,

PEČUH

U pečuškom Hrvatskom kazalištu 15. studenog izvedena je predstava Vjekoslava Jankovića i Vladimira Andrića: Crvenkapica – mjuzikl za djecu, vinkovačkoga Gradskog kazališta „Joza Ivakić“.

Dana 27. studenoga 2018. u pečuškom Hrvatskom kazalištu gostovalo je virovitičko kazalište s predstavom Vaclav Havel: Audijencija. To je Havelov mali politički satirikon iz doba kulta ličnosti. Nazgled običan, prozaičan, gotovo prijateljski razgovor krije u sebi mnogo više od puste razmjene, najobičnijih obiteljskih informacija, muških tajna itd. Sam tekst na zanimljiv i humorističan način problematizira kako se osjećaju i što rade oni koji su pristali na to da netko drugi misli umjesto njih i da budu sluga robovi tuđih zamisli i htijenja... U predstavi glume: Goran Koši i Draško Zidar. Tekst je na hrvatski preveo Ivan Kušan, a redatelj je Dražen Ferenčina.

PETROVO SELO

Hrvatska samouprava Petrovoga Sela srdačno vas poziva 13. decembra, u četvrtak, na zadnju priredbu programskoga ciklusa „Kulturne jeseni“ na 17.30, pred spomenik Prvoga svitskoga boja na nažganje svič. Od 18 uri se spomenemo u Kulturnom domu na dva gradišćanskoga velikana, Lajoša Škrapića i Lajoša Brigovića, ki bi ovo ljeto imali 80 ljet, a dr. Nikola Benčić predstaviti će knjige Povijest Gradišćanskih Hrvatov i vlašće izdanje „Miloradić“. Etnograf dr. Šandor Horvat drži predavanje o Prvom svitskom boju.

veselih nota, ali i premijeru dokumentarnog filma „Šenoino doba“ u HRT-ovoj produkciji prikazanih prigodom otvorenja Dana, 14. studenoga, u Kući Šenoa.

Dana 14. studenoga, prije 180 godina rođen je August Šenoa!

August Šenoa za svoga kratkog života napravio je, napisao i ostavio nam u nasljeđe toliko toga da ne bi stalo u dugovječni život nekoliko ljudi. Bio je romanopisac, pjesnik, jezikotvorac, novinar, prevoditelj, kazališni kritičar, dramaturg, prosvjetitelj u pravom smislu te riječi. Kao gradski bilježnik, a poslije i senator zalagao se za društvenu i socijalnu pravdu, školovanje, osobito se zalagao za obrazovanje djevojaka, zaštitu obitelji i siromašnih, nesebično je svakodnevno pomagao potrebitima. August Šenoa bio je velik rodoljub, a ljubav prema rodnome gradu, domovini Hrvatskoj i hrvatskom jeziku kroza svoja djela i kao urednik Viena, nastojao je prenijeti na čitatelje, u čemu je neosporno uspio sve do današnjih dana.

„Kad prolaziš ulicama glavnoga grada, čudne li se slike namiču tvojim očima. Sto i sto puta prolazih od djetinjstva rodnom gradom, poznajem gotovo svaki kutić u njem. Gledao sam na svoje oči kako se svjetla i ljepša, a Zagreb bio je kao mlad nakičen junak, koji sijeva od glave do pete čistoćom, koji za svojim klobukom nosi zelenu grančicu. Gradovi imaju fizionomiju kao i ljudi, imaju svojih karakterističnih biljega kojima se razlikuju od drugih. Prije jedno trideset godina bio je Zagreb kao lijep dječak kog su ljudi zanemarili, te je nečist, blatan, neuredan. Danas je to fin momak, gladak, snažan, svijetao i kad bih ga goder sa visa okružio okom, činilo mi se da taj osvjetlani Zagreb ima lijepo vedro lice, da se milo smije.“

I danas čitajući njegova djela, pronalazimo u njima toliko aktualnosti kao da pisac živi i sada među nama.

„Čestiti štoci, lijepe štilice moje. Smjerno dođoh pred vaše gospodsko lice da ga nukam malko na smijeh. I vrijedno je da se katkad nasmijemo, promjena je ugodna, a nama Hrvatima sviraju obično takve varijacije da je čovjeku i kukati i plakati. Iznio sam pred vas, prijatelji, malenu sliku naše davnine. Rad sam pisati za budućnost, za našu djecu, za naše unuke, neka vide kakvi bijasmo u svakidanjem životu, u sitnoj povijesti svijeta, hoću da potomstvu nacrtam galeriju zagrebačkih sličica...“, kazuju čuvari njegove baštine u Kući Šenoa, na čelu s Jasminom Reis.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Zemlja I. Seattle

**Prodat ne mogu to što mojim posjedom nije
prodat ne mogu tlo, kojemu pripadam sam.
Reče bijelcu Seattle, Suqamisha mudri poglavar.
Prodat ne mogu tlo, kojim luta bizón.
Zemlja je moja mati, to već predobro znadem.
Kako je mogao znat da mu je zemlja mat.
To mu je ona rekla, jer znade govoriti zemlja,
govori zemlja to znam, jer i sam je dobro čuh.**

Ivan Slamnig

Petrovisko bogatstvo pred državnim tajnikom

Otprta stalna izložba iz kolekcije Lajoša Brigovića

Ja se još spomenem razgovora iz 2011. ljeta s Lajošom Brigovićem, gdo mi je postavio pitanje, kamo položiti njegovu veliku i vridnu kolekciju starih inštrumentov. Na Petrovo Selo i zato je pao izbor, kad južnogradišćansko naselje zvanaredno je bogato talentiranimi muzičari. Ovako za sedmimi ljeti, zbirka guslov (26) od prisičko-židanskoga školnika, gradišćanskoga umjetnika dobila je stalno mjesto na stijeni velike dvorane petroviskoga Kulturnoga doma. To je i načelnica Agica Jurašić-Škrapić istaknula prilikom posjeta državnoga tajnika Miklósa Soltésza da svestrani kolekcionar Lajoš Brigović točno je predvidio da inštrumentalni kinči zajt će u prave ruke i na dobro mjesto. Ovoj kolekciji su još dodani tri inštrumenti iz petroviske glazbene prošlosti, harmonija Ignaca Barilovića, violina Izidora Kaločaija, a i tambura Lasloa

Nova nošnja i koreografija – HKD Gradišće

U pozadini stalna izložba „Gusla naš instrument“

Državni tajnik Miklós Soltész

Škrapića. Stalna izložba je poziv i poruka mlađoj generaciji na daljnje čuvanje hrvatskih kulturnih vridnosti. Na bini u modeliranoj staroj hiži, u pozadini s didom i majkom, nastupale su najprlje mlađe generacije, dica iz čuvarnice, školske tančoške i tamburaške grupe, recitatori, a Koprive su odsvirale popularnu autorsku notu o Petrovom Selu. Državni tajnik Miklós Soltész se je zahvalio za bogati večer i program, i obećao je svoju pomoć da Petroviščani, ki su osebjuni u čuvanju i gajenju tradicij i hrvatske svisti, ostvaruju i daljnje cilje i sanje. U medjuvrimeu su dalje bižala programska kola s harmonikaši u duetu s Ambrijem Škrapićem i Tiborom Timarom, s koreografijama HKD-a Gradišće, jačkarnim zborom Ljubičica, a i s igrokazači Andrašom Handlerom i Imrijem Kapitarom. Parlamentarni zastupnik Zsolt V. Németh pohvalio je marljive Petroviščane, ki jako čuda djelaju za to da svoje vridnosti svagdir i svaki put predstavljaju, a sa stalnom izložbom inštrumentov svim daju na znanje, „kade rič ima svoj kraj, tamo se začme mužika...“ Jozo Solga, glasnogovornik Hrvatov u Parlamentu je istaknuo da hrvatska zajednica u Petrovom Selu je i danas živa, a gledajući mlađe generacije na bini, ima dokaza i zaufanja da će ne samo tradicija nego i hrvatski jezik dalje živiti i cvasti u ovom naselju. Za dvournim kulturnim spektaklom skupna jačka „Gizdav sam da sam Hrvat“ spojila je sve nazočne u jednu skupščinu, ne prez razloga... *Tiho*

Pri kraju programa „Gizdav sam da sam Hrvat“

Mali tančoši petroviske čuvarnice

Povijesni kviz i natjecanje pjevača „HOŠIG traži zvijezdu“

U sklopu „Tjedna hrvatske kulture“, u predvorju budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakcoga doma 27. studenoga priređen je povijesni kviz s temom usredotočenom na Hrvatsko-ugarsku nagodbu, te 28. studenog uobičajeno natjecanje pjevača „HOŠIG traži zvijezdu“. Članovi su prosudbenog odbora kviza bili: predsjednik Žolt Ternak, članovi: bivši hošigovci Levente Péntek i Attila Fűri, a nastup pjevača vrednovali su: predsjednik, profesor tamburice Vojislav Temunović, članice: profesorica plesa Andrea Bálint i novinarka MCC-a Kristina Goher.

Ovogodišnji povijesni kviz za središnju temu imao je Hrvatsko-ugarsku nagodbu, povodom njezine 150. godišnjice. Pitanja je sastavila i kviz vodila doravnateljica, profesorica povijesti Rita Grbavac. Natjecala se dob od 5. razreda osnovne škole do 12. razreda gimnazije, oni su oblikovali skupine od 4 do 5 učenika, ali sudjelovala je i mješovita skupina polaznika 11. i 12. razreda, na čelu s profesorom zemljopisa Božidarom Nevzalom. Timovi su trebali dati odgovor na 26 pitanja, a za vreo zadatka koristila se i knjiga Dinka Šokčevića „Hrvatska od st. 7. do danas“. U mađarskome glavnom gradu mnoštvo je simbola što upućuje i na ovo povijesno razdoblje, i doista šetajući se po Budimpešti, treba i vidjeti ne samo gledati. Sve narečeno profesorica povijesti i s fotografijama je spretno ugradila među pitanja, primjerice iz današnjega grba Republike Hrvatske koliko je polja bilo isto- vjetno s grbom Mađarske Kraljevina (1890. godine), također se trebao prepoznati grb na mostu Slobode ili na Budimskoj palači, ali pitalo se koja je hrvatska stranka podupirala Nagodbu i tko je autor već narečenog naslova. Materijal za pripremanje podijelio se i skupine su se mogle i raspodijeliti tko koji dio će obraditi, ili svi skupa se pripremati, ali i vrijeme odgovora se uzimalo u obzir. U natjecanju 3. mjesto pripalo je družini 11. razreda: Tena Šindik, Danica Romac, Szabolcs Kiss, Máté Aranyi i Maxim Kožu-

Natjecatelji su zaposjeli školsko predvorje.

Najbolji izvođači u društvu članova prosudbenog odbora

Ovogodišnja HOŠIG-ova zvijezda Nina Šindik

harov, na čelu s profesoricom Marijom Petrić; 2. mjesto osvojila je mješovita skupina: Nikola Micev, Deniza Dancs, Viktor Molnár, Evelin Rapić, Lelle Tomšzer i Dominika Debreczeni, na čelu s profesorom Božidarom Nevzalom, a pobjednici nadmetanja jesu učenici 5. razreda: Julija Išpanović, Vivien Vukelić, Lena Mohorović, Anna Tihanyi i Vedran Jenyik, na čelu s razrednicom Anitom Bándy. Najboljima je uručena spomenica i

bowling bonovi. Sutradan, školsko su predvorje postupno zauzeli pjevači, naime HOŠIG je i ove godine tražio i pronašao svoju zvijezdu. Program je vodio odličan dvojac, Tena Šindik i Vegim Muhadri. U sklopu natjecanja bila su dva plesna uratka, što su izvele učenice 3. razreda: Tamara Kákonyi, Ana Čudina, Zsófia Pszota, Jasminka Tábori i Hanna Lugosi, te su osvojile glasove publike. Drugi su ples izveli polaznici 2. razreda: Nikolaus Georgopoulos i Bence Kovács. Mila Marlyn (6. r.) pjevala je pjesmu Učiteljica „Kapetane, hvala“; Lilla Bendeskov (3. r.) pak Oliverovu pjesmu „Galeb i ja“, koja joj je donijela treće mjesto; Nina Šindik (7. r.) pobrala je pobjedu s pjesmom Nine Badrić „Takvi kao ti“; Vegrim Muhadri (10. r.) odabrao je „Teške boje“ Gorana Bara; Viktória Kettinger (9. r.) otpjevala je pjesmu Vesne Pisarović „Za tebe stvorena“, koja joj je izvedba donijela drugo mjesto; Zengő Márkó (3. r.) ljupek je izveo „La la land“ Lane Jurčević, a polaznici 9/N razreda odabrali su Thompsonovu pjesmu „Prijatelji“. Najboljima su dodijeljene spomenice, ulaznice u kino, skulptura mikrofona, a plesačicama ukrasni jastuk.

Kristina Goher

Kiseško slavlje sv. Mirka

Dobrovoljni dani za obloke 400-ljetne crkve Hrvatov

Početak novembra sad jur svako ljeto se održava Hrvatski dan, na kiritofu i Danu sv. Mirka u Kisegu, a prva štacija programa je vik sveta maša na hrvatskom jeziku. U 400-ljetnoj crkvi, ka je od 2000. ljeta po potpisanom dokumentu, u zbrinjavanju gradske hrvatske zajednice, svetu mašu su služili kiseški duhovnik Vilmoš Harangozo, židanski farnik Štefan Dumović i umirovljeni dušobrižnik Ratištofa, dr. Anton Kolić. Pri svetoj prodiki dr. Anton Kolić naglasio je, kako se je svetac i patron dotične crkve, zalagao za siromahe, betežnike i za ljude u nevolji. Njemu je otac dao Sveto pismo i viziju, da mora pošteno učiniti sve za mlade i stare, i ovako je postao uzor za sve generacije. „Mi sami gustokrat ne vidimo dobrotu, ča su činila naša dica, ljudi, naši Hrvati, a prez dobrote i poštenja nij' ništ na svitu“, rekao je glavni prodikač i pozvao je sve vjernike na molitvu za Hrvate, za Ugre, za sve narode u svitu da skupa živu u miru i dobroti. Svete jačke su izveli člani kiseškoga hrvatskoga zbora Zora, u pratnji prisičkoga kantora Balaža Orbana, dokle je na kraju maše kot i u tvrdjavi prikzeo rič predsjednik Hrvatske samouprave Šandor Petković. „Ovu crkvu su začeli graditi 1615. ljeta i nje gradnja je završena 1618., ča znači da ljetos svečujemo 400. obljetnicu. Sve prethodne generacije su učinile nešto veliko za ov Božji dom za svaki jubilej i mi smo jur brali pinez u prošlosti za grijanje, orgule, za obnavljanje kipov itd. Sad bi dali obloke zminjiti, koji su u jako čemernom stanju. Fara je nutradala naticanje i dobila pinez, ali to neće pokriti sve stroške. Fali oko milijun forintov, zato prosimo sve vjernike da po mogućnosti za ov cilj dajemo dobrovoljne dare. Svenek su Kiseža-

Štefan Dumović, dr. Anton Kolić i Vilmoš Harangozo su mašu služili

ni ča načinjili, sad mi moramo ča slično pokazati, iako nas je sve manje“, rekao je predsjednik ki je još dodao da bi obnova bila gotova do februara dojučega ljeta. Spomen-ploča Mate Meršića Miloradića na putu do tvrđave je neizostavljena točka hrvatske povorke. I ovput se je zaglušala himna Gradišćanskih Hrvatov i položio se je vijenac u čast negdašnjega kiseškoga školara. U Jurišićevom dvorcu pak uz kulturni program prisičkoga zbora Zviranjak, uz obilnu večeru do kasne ure je zvala mužika petroviskoga Janoša Timara u tanac. *Tiho*

„Srce najzad vliče k domu“

Pred pedesetimi ljeti zgotovili petrovisku školu

Pol stoljeća mine otkidob su školari zgotovili petrovisku osnovnu školu, a 19. oktobra, u petak, su se zopet našli negdašnji pajtaši i pajtašice. Petimi jur nisu mogli doći na spravišće, a zvana jedne školnikovice jur nigdor nije živ med ondašnjimi učitelji. Biatorbágy, Budimpešta, Sambotel, Salzburg samo su neka od mjestov, otkud su zašli toga dana domom Petroviščani. Dvor stare škole nekako se je napunio emocijama. Objamljenja, veseli razgovori, a u nuglju oka morebit i shranjena suza. Ljeta su hudo odletila... Jutka Soldatić-Libricz, glavna organizatorica ovoga spravišća, je pred mašom rekla: „Jako smo svi blaženi, kad su došli i takovi s kimi se jako rijetkokrat najdemo. Ki jur nimaju nikogar u selu, morebit nek u cintir projdu. Blaženi smo da smo ovako skupadošli, dvadeset i petimi smo izašli iz 8. razreda, 1968. ljeta. Petimi su, nažalost, zapani, počivaju u cintiru, četirmi nisu mogli doći zavolj bolesti ali drugih obavezov, ali sad smo svi skupa četrnaestimi. Je gdo si je donesao ženu, ali muža, i jako se veselimo da je med nas došla i naša bivša školnikovica Irén Czotter.“ Za školom svi su prošli u cintir uz molitvu pri grobu najpr su došli zgoditke i povidajke iz prošlosti, štoveć i jedna spomen-knjiga iz školske dobi. „Za dužnost smo si držali da u crkvi dajemo Bogu hvalu da smo ovo doživili, a ofrovat ćemo mašu i za naše pokojne kim smo na grob i sviće nažgali. Dala sam napraviti za ovu priliku i kipic o našem tabloju što je na školskoj stijeni, a danas će svi to dobiti kot mali poklon“, rekla je Petroviščanka Jutka Libricz. Nje školska družica Ana Kurcz je iz Biatorbágya došla: „Jako sam se veselila kad sam dobila pozivnicu da ćemo se najti s kojimi sam u školu išla ovde u Petrovom Selu. Jednoč smo se našli jur, ali to je jako, jako zdavno bilo. Ja sam rad išla u staru školu, a onda smo zašli u novu školu, a dobar razred smo imali. Ne morem reći da gustokrat dojdem u Petrovo Selo, ali zano vik mislim, kad jur onako ćutim, onda se nek spravim, pak dojdem. Srce najzad vliče k domu!“ Pri večeri i druženju kvizno su svi imali jedan drugomu što povidati o minulom času, pokazati kipice od nukičov, izmešovati kako im se je formirao žitak u daleki kraji, ali uprav doma. U misli, pravoda, jur sa slijedećim spravišćem... *Tiho*

Forum hrvatskih samouprava i civilnih udruga u Podravini

U ponedjeljak, 19. studenoga ove godine, održan je Forum hrvatskih samouprava i civilnih udruga u Podravini. Ovaj put domaćin organizacije bila je potonjska Hrvatska samouprava te načelnik sela Tamás Reiz, koji su primili predsjednike i članove hrvatskih samouprava i civilnih udruga u potonjskom domu kulture. Na Forum su pristigli predstavnici Starina, Foka, Dombola, Martinaca, Novog Sela, Lukovišća, Daranja, Brlobaša, Šeljina te predsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije i dopredsjednica Hrvatske samouprave Baranjske županije. Prva glavna tema Foruma bila je organiziranje Božićnog koncerta u Podravini, u martinačkoj sportskoj dvorani

21. prosinca 2018. godine. Kristina Gregeš Pandur i Zoltan Vizvari, zaduženi za kulturni dio programa, izvijestili su nazočne o sastavu i ustroju kulturnog dijela. Doznali smo od njih da će se urediti uobičajeni božićni stol oko kojeg će mladi Podravci izvesti program u kojem će sudjelovati i martinački Ženski pjevački zbor „Korijeni“, s božićnim čestitkama pastiri iz KUD-a Podravina, mladi Beni Erdelji koji će otpjevati pjesmu s kojom je zastupao Podravinu na ovogodišnjem MiCROfonu u Petrovom Selo te na kraju svi će izvesti jednu zajedničku božićnu pjesmu. Pred koncert će se nuditi kuhano vino, pogačice, podravski božićni kolači. Nakon kulturnog dijela slijedi dvosatni koncert poznatog sastava Magazin, a zatim „Vizin“.

Osim Božićnog koncerta u Podravini, Jelica Maćok Čende, predsjednica Županijske hrvatske samouprave, izvijestila je svakoga o organiziranju autobusa iz Podravine na pečuški Božićni koncert u Kodályev centar, na koji je Szabolcs Szőlősi, član pečuške Hrvatske samouprave, pozvao svakoga u ime organizatora.

Treća je važna točka Foruma bila organiziranje Županijskog hrvatskog dana. Ove će se godine on prirediti u Lukovišću pomoću tamošnje Hrvatske samouprave, 18. prosinca 2019. godine Program će započeti s hrvatskom svetom misom koju će služiti velečasni Ilija Čuzdi, a Barčanke će pjevati uz tamburašku glazbu. Toga će dana biti održana i županijska sjednica, potom kulturni program u izvedbi KUD-a Podravina, lukoviških školaraca i vrtičara te Pavom Gadanijem, sa štalicom, uz pjesmu Franje Dervara Kuma i gajdaša Andora Véghe. Kao zaključak Dana slijedila bi zajednička večera s „debelim“ kolačima i gibanicom.

Zadnja je dnevna točka Foruma sastavljanje kalendara događanja u Podravini. Od siječnja se počelo i svakog mjeseca se javila samouprava s nadnevkom kada želi organizirati nešto. Kalendar služi za svakoga, da istog dana ne budu dvije priredbe i da svatko može organizirati svoju priredbu tako da može računati i na ostale podravne samouprave. Sastavljanjem kalendara Forum je završen, priredbe su dogovorene.

RMN

ŠELJIN

Hrvatska samouprava 8. prosinca 2018. godine organizirala je putovanje u hrvatski glavni grad, u Zagreb. Prema nekim istraživanjima, miris je najjači okidač za sjećanja u našem mozgu, samo jedan udah mirisa cimeta, klinčića, vanilije ili jabuke poput kakva čarobna stroja prebacuje u božićno raspoloženje. Glavni je cilj izleta bio okusiti malo zagrebački božićni ugođaj, cijeli dan čuti hrvatsku riječ, biti među Hrvatima i da mala zajednica šeljinskih Hrvata skupa slavi dolazak Božića, u drugoj adventskoj nedjelji.

Tamburaški sastav Biseri Drave 17. studenoga 2018. godine organizirao je dobrotvorni nastup za Udrugu Morpheus koja štiti životinje. Priredba je počela u 17 sati u tamošnjem domu kulture. Ulaznica je bila hrana (suha ili konzervna) za pse i mačke, što su suradnici Udruge podijelili beskućnim ljubimcima. Orkestru Biseri Drave jako je važna i humanitarna djelatnost, stoga su se odazvali ovom pozivu za zaštitu životinja.

LUKOVIŠĆE

Hrvatska samouprava Šomođske županije i lukoviška Hrvatska samouprava i ove godine priređuju Županijski hrvatski dan. Ta je priredba ustrojena svake godine u drugome podravskom naselju. Ove će se godine prirediti 18. prosinca u Lukovišću. Program će početi u 16.30 s malim vanjskim programom lukoviških školaraca, te od 17 sati misu na hrvatskom jeziku služiti velečasni Ilija Čuzdi. Na njoj će sudjelovati i hrvatski tamburaši iz Podravine, te pjevat će Barčankinje. Od 18 sati slijedi županijska sjednica, potom kulturni program u kojem će nastupiti barčanski KUD Podravina, Pavo Gadanji s božićnom štalicom uz pratnju gajda te mali školarci i djeca iz lukoviškog vrtića. Nakon kulturnog dijela slijedi zajednička večera uz domaće kolače: debeli kolači i gibanica. Po planu, nagodinu će se ta priredba odseliti u Brlobaš.

Napravi božićne ukrase za svoj bor!

Približavaju nam se blagdani, pa je pravo vrijeme da napravite ukrase za svoj bor.

Od kalupa za kolače napravite božićni bor.

Potrebne su vam košarice za kolače (mufine), najbolje raznih boja, zatim vruće ili obično ljepilo, šljokice ili drugo. Ukrasi za bor izrađuju se na način da se košarica za muffin presavije 4 puta, zatim lijepe jednu na drugu dok ne dobijete oblik bora, kao što vidite na slici. Dodatno ukasite po želji

Dan sjećanja na Vukovar

Dana 19. studenoga 2018. u predvorju budimpeštanskoga Hrvatskog đakčkog doma prigodnim su se programom prisjetili grada junaka Vukovara, njegova pada 18. studenoga 1991. godine. Prethodno tomu profesorica Anica Mandić upoznala je učenike s borbom Hrvatske za samostalnost i neovisnost, pojednostima Domovinskoga rata i sudbinom grada Vukovara u tome boju, koji je podnio toliku žrtvu za slobodu matične nam domovine. Te večeri prvo su se palila svijeća oko replike okrnjenoga vukovarskog vodotornja, potom je nekoliko gimnazijalaca čitao novinarske napise hrvatskih učenika i ulomak iz knjige Eduarda Rózse-Floresa „Mocskos háború”. Martin Verti-Solga, (11. r.) čitao je uradak Mie Suton „Vukovar u mome

srcu”, Martin Benceš (10. r.) pjesmu Monike Milat „Moj Vukovar”, Kiara Rozman (10. r.) napis Ivone Brljević „Vukovare, ti si stijena”, Stela Šimon (10. r.) članak Karmele Roso „Dobri duh grada”, a Abel Boroš-Krabok (9. r.) ulomak iz knjige Eduarda Rózse-Floresa „Mocskos háború”. Program je osmislila voditeljica skupine Anica Mandić.

HOŠIG

Dan Katarine Zrinske u Serdahelu

Okružna osnovna škola u Serdahelu izgrađena je 1975. godine, ali ime Katarine Zrinske dobila je 1999. godine, kada je cijela posve obnovljena i nazvana po hrvatskoj književnici, velikašici iz obitelji Zrinski. Odonda ustanova svake godine obilježava Dan Katarine Zrinske, na dan njezine smrti 16. studenoga (1673.).

Učenici škole na svečanosti

Toga se dana učenici prisjećaju književnice i njezina povijesnog lika, koja kao žena bila je ispred svog vremena obrazovanošću, te podržala protuhabsburšku politiku svoga muža Petra Zrinskog u borbi za slobodu i samostalnost. Bila je poznata kao mecena i kao prva žena u banskoj Hrvatskoj koja se bavila ne samo prevođenjem

Program učenika viših razreda

nego i sama pisala književne tekstove. Obilježavanje je uvijek prigoda da se učenici više pozabave poviješću njezina doba, pa je u školskoj knjižnici priređen kviz „Što znaš o Katarini Zrinskoj?“, koji je vodio Blaž Bodiš, suradnik Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“. Nakon kviza pred spomenikom Katarine Zrinske upriličena je svečanost na kojoj su učenici pročitali trenutke iz njezina života i književnog stvaralaštva. Zatim su prvaši prisegnuli da će biti vjerni članovi školske zajednice, te da će marljivo učiti i uzorno se vladati. Na kraju programa u znak sjećanja razredne su zajednice položile vijenac pred spomenik Katarine Zrinske.

beta

Polaganje vijenaca na spomenik

Prisega prvaša

Petrovo Selo – Donja Zelina

Tajedan dan prijateljstva i druženja

Veseli i zvanaredni prijateljski tajedan su imali petrovski školarci, od 14. do 19. oktobra, kad su im doputovali tovaruši, učenici iz Donje Zeline, od 4. do 8. razreda. Dvi škole već od trideset ljet stoju u prijateljstvu i tomu je rezultat da s vrimenom na vrime gostuju pri nas hrvatski školarci, a putuju tamo i Petroviščani. Uz izlete i druženje, učenici su bili i na nastavi, a dočekali su je i zanimljivi programi. Kako je rekla petrovska ravnateljica Dvojezične škole Edita Horvat-Pauković, kad su bili sastanki dvodnevni, onda je u ti vikend stalo samo druženje i izlet. Zato je pred petimi ljeti izmišljena ova forma boravka od tajedan dan, u kom školarci imaju već vrimena biti skupa, ne samo med školskim zidinami nego i u familijarnom krugu. „Zaistinu smo jako, jako veseli, mogla bi reći da smo blaženi.

Donjozelinski učenici na petrovskom dvoru

Mislim da nam je uspio ov tajedan prirediti zanimljivim i privlačnim, jako smo zadovoljni. Ovo ljeto u većem broju su došla dica iz Donje Zeline, jer su naša dica, a i naši roditelji aktivniji nek što su bili dosad”, naglasila je domaća direktorica. Tajedan dan prijateljstva i druženja bio je gust, početo od djelaonic, izleta u Juri, kade je na hodočasnom mjestu Gradiščanskih Hrvatov goste peljao prof. dr. Jive Šmatović, do predstavljanja starih igračkov, zabave u parku avanture u Kislódu, sve do svetačnosti 23. oktobra, diskoja i športskih naticanj. Kako su rekla dica, turobnim srcem daju zbogom Petrovom Selu, divojke iz 8. razreda se i plaču da neće se moći već vratiti u Pinčenu dolinu, a najmanji su se toliko dobro čutili da svako ljeto će se javiti na petrovski školski tajedan, bar su tako tvrdili. Po prethodnom planu prvi tajedan miseca aprila u Osnovnoj školi Ksavera Šandora Đalskoga u Donjoj Zelini „rezerviran” je jur za petrovske prijatelje.

Tiho

Koljnofski školarci u Kiseljaku

Na poziv Osnovne škole u Kiseljaku su dica koljnofske škole boravila tajedan dan u partnerskoj Općini Kiseljak (BiH). Četrnaest učenikov u pratnji učiteljev je 5. novembra, u pondiljak, otputovalo na dalek put u središnju Bosnu. Usput smo stali u Božjakovini, i naši novi prijatelji iz Osnovne škole Stjepana Radića s ravnateljcem Jurom Muškovićem su nas presenetili ukusnim objedom po kom je još pred nami stao kih 300 kilometrov daleki put. Ovde su nam se pridružili i učenici dotične škole iz Hrvatske s kimi smo dalje putovali do večernji ura. Onde su nas već čekali domaćini, na čelu s Vitkom Grgić ravnateljicom, i Mladenom Mišurićem Ramljakom, načelnikom Kiseljaka. Po lipom folklornom programu su dica bila smješćena kod suškolarov i začela se je jednotajedna avantura i novo prijateljstvo. Dopodne su bila na nastavi, a otpodne su nas

Na Baščaršiji u Sarajevu

na vozili na skupne izlete. Pogledali smo si franjevački samostan u Kreševu i Rimski most, rodnu kuću Ive Andrića u Travniku, bili smo na planini Vlašiću, u Sarajevu i Rakovici, a zadnji dan su nas ugostili člani društva Franjevačka mladež (FRAMA). Cijelotajedni program su mogli domaćini financirati uz potporu Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Putni strošak za koljnofske školare su platile Hrvatska samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije i Hrvatska samouprava Koljnofa. Zadnji dan je potpišen medjunarodni Ugovor o suradnji med dotičnim trimi školami. U subotu, 10. novembra, smo se ujutro ganuli domom, tužni, puni suz, ali s obećanjem da se drugo ljeto vidimo u Koljnofu.

Ingrid Klemenšić

Hrvatski kalendar 2019

Hrvatski kalendar 2019, godišnjak Hrvata u Mađarskoj, izašao je u nakladi poduzeća Croatica. Na 240 stranica ova već desetljećima najpopularnija hrvatska knjiga u Mađarskoj, neka bude ukras na polici vašega hrvatskog doma i u 2019. godini i desetljećima koja nadolaze, kada će je listati vaša djeca i unuci! Naručite Hrvatski kalendar 2019 po simboličnoj cijeni od 1200 Ft.

Listajte stranice Hrvatskog kalendara 2019, „oaze hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“.

Više na e-adresi croatia@croatia.hu ili na telefonu: 1/ 269 2811 ili 1/ 269 1974, Adresa: Croatica Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b.

BUDIMPEŠTA

Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đачki dom uobičajenu Božićnu svečanost priređuje 20. prosinca 2018., s početkom u 15 sati, u predvorju škole. Za provedbu programa zadužena je odgojiteljica Ágnes Nagy.

ERČIN

Hrvatska samouprava toga grada i ove godine priređuje uobičajen „Racki Božić“, u subotu, 15. prosinca, od 17 sati u prostorijama Knjižnice i Općeprosvjetnog doma Józsefa Eötvösa. Priredbu otvara mjesni Pjevački zbor „Jorgovani“ sa zavičajnim hrvatskim božićnim pjesmama, te Plesna skupina „Zorica“. Zapalit će se i adventska svijeća, a simbole plodova i jela blagoslovit će mjesni dušobrižnik András Tóth, zatim će se moliti za pokojne i Božji blagoslov. Uslijedit će zajednička večera, gdje se kušati domaća grahova juha. Priredba je s naramkom, o priboru, kolačima i piću trebaju se pobrinuti sudionici. Na priredbi bit će prilike za kupnju knjiga Timee Szili „Ráczok Ercsiben“ i „A Torony alatt“ te Ottóia Bubluka „Hármaskönyv Ercsíról“.

ZAGREB

U Zagrebu tijekom došašća od subote, 1. prosinca, sve do nedjelje, 6. siječnja, Zagrebački električni tramvaj (ZET) svakog vikenda besplatno prevozi putnike. Javni gradski prijevoz tramvajima i autobusima besplatan je na području grada Zagreba, odnosno na području I. tarifne zone, u dane vikenda, točnije petkom od 12 sati do nedjelje u ponoć.

BAŠKUT

Samouprava naselja za podupiranje djelovanja mjesnih udruga i organizacija, u 2018. godini izdvojila je okvirni iznos od 2 500 000 forinta. Od toga Kulturna udruga bunjevačkih Hrvata „Baškut“ dobila je 130 000 forinta za troškove orkestra Bunjevačkoga prela koje će se prirediti 5. veljače 2019. godine.